

# ЕКОНОМІКО-СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Тези доповідей  
VI Міжнародної науково-практичної конференції  
(9–10 травня 2024 року, м. Львів)

За загальною редакцією  
Наталії ПАВЛЕНЧИК

Львів  
ЛДУФК ім. Івана Боберського  
2024

УДК 338.246(477)

## ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СТАРТАП-РУХУ В УКРАЇНІ

*Олена Судук*

*кандидат сільськогосподарських наук, доцент*

*Національний університет водного господарства  
та природокористування (Україна)*

Щоб зберегти своє місце на ринку й бути конкурентоздатним в епоху новітніх технологій, потрібно рухатися в ногу з часом, використовуючи весь комплекс сучасних технологій і бізнес-рішень. зокрема, основним джерелом інноваційних ідей і нестандартних рішень для великого бізнесу стають стартапи.

Доказом розвитку ринку стартапів у світі та Україні, зокрема, є дослідження сервісу Startup Ranking, який проаналізував 136 країн світу, нарахував майже 100 тис. стартапів і визначив рейтинг країн-лідерів за кількістю впроваджених стартапів. Перше місце, згідно зі Startup Ranking [1], належить США (47887 стартапів), а Україна посіла 43 місце (262 стартапи).

Після повномасштабного вторгнення український ринок інвестицій у стартапи змінився суттєво: значно зменшилася кількість інвесторів, що інвестують у стартапи на ранніх стадіях. Багато хто призупинив діяльність, а хтось переорієнтувався на інші ринки (наприклад, інвестує лише в стартапи, які вже працюють на ринку США).

Ринок інвестицій в українські стартапи частково перебуває в комі. Багато фондів просто не мають достатньо вільних коштів для інвестицій. Навіть серед 5 найвідоміших фондів за активністю інвестицій більшість має проблеми з ліквідністю через воєнний конфлікт в Україні, де розташовано більшість їхніх бізнесів, а також через очікувану рецесію у США і світі.

Ситуацію у сфері інвестицій ускладнює ще й те, що Український фонд стартапів від початку воєнного конфлікту в лютому 2022 року призупинив видачу нових грантів для молодих компаній. Утриматися їм на ринку допомогли грантові програми міжнародних корпорацій.

Питання привабливості України для закордонних інвесторів є складним і цікавим одночасно. У перші місяці війни спостерігалася інформаційна та мікрофінансова підтримка українських стартапів. Однак серйозно розглядати їх мало хто з інвесторів готовий сьогодні. Винятком є команди з продажами за кордоном, проте їх доцільно вважати як інтернаціональними стартапами.

Найбільше постраждали українські стартапи, що були сфокусовані на локальні ринки. Ці проекти не встигли показати перші результати за кордоном

і залучити вчасно інвестиції. Також війна спричинила серйозні проблеми для стартапів, які працюють у сфері агротехнологій (нестабільність, перебої в постачанні й руйнування інфраструктури сільськогосподарського сектору ускладнили розвиток цих проєктів), туризму (зниження кількості туристів майже до нуля негативно вплинуло на стартапи, що пов'язані з онлайн-бронюванням, туристичними платформами й послугами для туристів), криптоіндустрії тощо.

Зокрема, CB Insights [2] провів аналіз понад 100 невдалих стартапів і виявив, що деякі спільні ознаки були притаманні більшості з них. Найпоширенішою причиною припинення існування стартапів (42%) була відсутність попиту на їхні продукти на ринку. У 29% випадків фінансові проблеми, пов'язані з неефективним використанням коштів або їхньою нестачею, стали причиною невдачі. У 23% випадків провалу стартапів причиною була відсутність ефективної команди, яка могла б вирішувати ключові завдання.

За версією ресурсу Olans Group [3], існує п'ять основних причин, які призводять до провалу стартапів: нездатність партнерів досягти згоди, відсутність попиту на ринку, неправильно дібрана команда, недооцінка маркетингу й фінансова недбалість.

Попри всі труднощі, у першому кварталі 2023 року деякі українські стартапи зібрали понад \$20 млн інвестицій згідно з публічними даними. Якщо врахувати й гранти, загальна сума інвестицій може сягнути майже \$40 млн.

За дослідженнями AIN, також іноземні проєкти з українським корінням залучили майже \$150 млн а сума грантів для українських проєктів становила майже \$20 млн. Серед виключно українських стартапів згадуються: DressX (закрив новий інвестиційний раунд обсягом \$15 млн оцінка стартапу невідома), Kolibrío (\$2 млн від фонду Jump Crypto, за участі Delta Blockchain Fund, Everstake Capital та ангельських інвесторів), Fuelfinance (\$1 млн у раунді seed), Deus Robotics (\$1,5 млн від українського венчурного фонду SMRK), GeekPay (залучив фінансування від Sigma Software Labs, сума не повідомлена), Harmix (\$500 000 від канадських інвесторів), Gigradar (інвестувала міжнародна маркетингова агенція з українськими фаундерами Belkins, розмір угоди не розголошують) [4].

Отже, навіть попри складну політичну й соціально-економічну ситуацію, Україна має значний інноваційний потенціал для розвитку стартап-руху, зокрема висококваліфіковані людські ресурси, відповідну інфраструктуру й екосистему навколо стартапів. Як результат, зростає кількість стартапів, які отримують визнання на міжнародній арені й здобувають фінансування від іноземних інвесторів.

**Список використаних джерел**

1. Startup Ranking. URL: <https://www.startupranking.com/top/ukraine>.
2. The Top 20 Reasons Startups Fail. URL: <https://www.cbinsights.com/research/startup-failure-reasons-top/>.
3. Топ-5 причин распада стартапов. URL: <https://www.olans.com.ua/reasons-for-startup-decay>.
4. За початок 2023 року українські стартапери залучили \$20 млн. URL: <https://fintechinsider.com.ua/za-pochatok-2023-roku-ukrayinski-startapy-ukrayinski-startapy-zaluchyly-ponad-20-mln/>.